

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 384/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť F. B., zastúpeného advokátom JUDr. Karolom Prochotským, Advokátska kancelária, Lesná 376, Podolinec, vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry Poprad, Krajskej prokuratúry v Prešove a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v bližšie neidentifikovaných konaniach a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2014 doručená sťažnosť F. B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), postupom Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej len „okresná prokuratúra“), Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská

prokuratúra“) a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v bližšie neidentifikovaných konaniach.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako tajomník občianskeho združenia s názvom Svetové združenie bývalých čsl. politických väzňov (ďalej len „občianske združenie“) na základe podnetu viacerých členov občianskeho združenia, ako aj občanov mesta Poprad listom z 10. septembra 2012 vyzval v ich mene primátora mesta Poprad (ďalej len „primátor“), aby odstúpil z postu primátora z dôvodu, že hodnoverne nepreukázal nadobudnutie svojho majetku, ako aj z dôvodu podozrenia „... zo zneužívania právomoci verejného činiteľa a zo zneužitia tejto funkcie na súkromné obohatenie... “. V dôsledku uvedeného mali viceprimátori mesta Poprad telefonicky kontaktovať predsedníčku občianskeho združenia, aby sa v mene občianskeho združenia dištancovala od výzvy podanej sťažovateľom primátorovi, avšak po tom, ako toto odmietla, mal toto vyhlásenie „...s najväčšou pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote..., na podnet primátora...“ vydať v mene občianskeho združenia a údajne z poverenia predsedu občianskeho združenia Politickí väzni – Zväz protikomunistického odboja (ďalej len „PV – ZPKO“) pán K., ktorý mal odoslať „... tlačovým agentúram TASR a SITA otvorený list poškodzujúci tajomníka SZČPV F. B. (rozumej sťažovateľa, pozn.), i samotné občianske združenie“, avšak podľa vyjadrenia predsedu PV – ZPKO mal pán K. konať bez jeho poverenia. V dôsledku uvedeného mali byť následne v tlači uverejnené články s názvami „Politickí väzni: Bednár nás nemá právo zastupovať“ a „Politickí väzni sa dištancujú od iniciatívy na odvolanie primátora Popradu“.

Následne „Uvedený postup vedenia mesta a samotného primátora však dňa 24. 9. 2012 sťažovateľa donútili k podaniu podnetu Úradu špeciálnej prokuratúry pre podozrenie zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Tr. zák. ods. 1 písm. a) b)...“. Predmetné trestné oznámenie sťažovateľ odôvodnil tým, že v snahe spôsobiť mu úmyselne škodu „... verejní činitelia Mesta Poprad, na príkaz primátora D. a priamo aj on prekračovali svoju právomoc a vykonávali ju spôsobom odporujúcim zákonu tak, že dňa 10.9.2012 a 12.9.2012 vyvíjali nátlak

na predsedníčku SZČPV (občianske združenie, pozn.) E. B., aby cez TASR oznámila v mene SZČPV, že sa dištancuje od uvedených výziev“ podaných primátorovi sťažovateľom.

Listom č. k. 1 Pn 777/12-3 z 19. novembra 2012 prokurátor okresnej prokuratúry sťažovateľovi oznámil, že ním podané trestné oznámenie bolo postúpené na ďalšie konanie Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Poprad, Odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo“), pričom vyšetrovateľ okresného riaditeľstva uznesením ČVS: ORP 976/2-OVK-PP-2012 z 27. decembra 2012 trestné oznámenie sťažovateľa odmietol, pretože nebol „... *dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku*“. Sťažnosti sťažovateľa proti označenému uzneseniu vyšetrovateľ okresného riaditeľstva vyhovel z dôvodu, že na jej základe vyšli najavo nové skutočnosti, a preto je potrebné doplniť dokazovanie, v dôsledku čoho sťažnosťou napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil. Po vykonaní ďalších vyšetrovacích úkonov vyšetrovateľ okresného riaditeľstva uznesením ČVS: ORP-976/2-OVK-PP-2012 z 11. marca 2013 zastavil trestné stíhanie, pretože bolo nepochybné, že skutok nie je trestným činom a nebol dôvod ani na postúpenie veci. Sťažovateľ domnievajúc sa, že „... *rozhodnutie o zastavení konania bolo predčasné, pričom sa vyšetrovateľ nevysporiadal s navzájom súvisiacimi podaniami komplexne a vcelku...*“, podal proti zastavujúcemu uzneseniu 18. marca 2013 sťažnosť a súčasne poukazuje na to, že „... *pre vyšetrenie tohto podnetu na OR PZ v Poprade nie sú zaručené zákonné podmienky bez zasahovania do nezávislosti orgánov činných v trestnom konaní zo strany popradského primátora. Z týchto dôvodov, v záujme zabezpečenia nezávislosti orgánov činných v trestnom konaní, dodržania rovnosti zbraní a práva na spravodlivé konanie žiadal, aby vec bola odňatá OR PZ v Poprade a prikázaná inému okresu.*“

Okresná prokuratúra uznesením č. k. 2 Pv 48/13-8 z 30. apríla 2013 sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva ako nedôvodnú zamietla a k „... *žiadosti o odňatie veci z dôvodu nestrannosti a zasahovania do nezávislosti orgánov činných v trestnom konaní prokurátor konštatoval, že je bezpredmetná vzhľadom na zamietnutie sťažnosti a súčasné procesné štádium veci*“.

Následne po tom, ako ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 332/2013-10 z 18. júla 2013 odkázal sťažovateľa na podanie podnetu podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) na preskúmanie postupu a rozhodnutia okresnej prokuratúry, sťažovateľ tento podnet 23. septembra 2013 podal, ktorý vybavil prokurátor krajskej prokuratúry listom č. k. 1/1 KPt 88/13-11 z 21. novembra 2013 tak, že námietky sťažovateľa k namietanému postupu a rozhodnutiu okresnej prokuratúry vyhodnotil ako zjavne neopodstatnené. Následne o opakovanom podnete sťažovateľa z 28. novembra 2013 podanom podľa zákona o prokuratúre preskúmala postup a závery krajskej prokuratúry generálna prokuratúra v konaní vedenom pod sp. zn. IV/4 GPt 133/13/1000 z 28. januára 2014, pričom prokurátorka generálnej prokuratúry konštatovala správnosť postupu podriadených prokuratúr, a teda opakovaný podnet sťažovateľa za neopodstatnený.

Sťažnosť podanú ústavnému súdu sťažovateľ odôvodnil takto:

„Okresná prokuratúra Poprad, Krajská prokuratúra Prešov a Generálna prokuratúra SR svojím postupom a tým že nevyvodili žiadnu nápravu vo veci postupu Okresného riaditeľstva PZ Odboru kriminálnej polície v Poprade, porušujú Ústavu Slovenskej republiky - čl. 46. ods. 1 - právo na prejednanie veci zákonom stanoveným postupom a Ústavu Slovenskej republiky... .

Predkladateľ sťažnosti má za to, že v danom prípade sa zjavne jedná o zasahovanie do nezávislosti orgánov činných v trestnom konaní zo strany primátora D., čo potvrdzujú aj vyjadrenia bývalého šéfa NBÚ, bývalého prezidenta policajného zboru a bývalého vyšetrovateľa polície k správe o stave korupcie uverejnené v Rádio žurnále zo dňa 27.9.2012, v ktorých sa uvádza, že Slovensko je plné korupcie, čo je reálny stav, a ak aj sú dôkazy, tie sú vždy spochybnené a nikto nie je odsúdený. Dôkazy SIS sa nedajú použiť pred súdom. Polícia sa takýmto prípadom vyhýba a nemá dostatočnú podporu ani z prokuratúry. Politika je na Slovensku prepojená so silnými ekonomickými skupinami, ktoré zarábajú neskutočne veľké peniaze. Polícia zasa je maximálne podriadená politikom a celý policajný manažment je od politikov závislý. S kritikou Európskej komisie bola slovenská verejnosť oboznámená aj vo vysielaní hlavného spravodajstva Slovenského rozhlasu dňa 4. a 11. februára 2014, kde okrem iného bolo povedané, že polícia je

na Slovensku spolitizovaná a o veci rozhodujú známosti. Predkladateľ sťažnosti listom zo dňa 17. 2. 2014, týmto konkrétnym prípadom upozornil predsedu Európskej komisie, že postup polície by nebol možný bez súčinnosti prokuratúry, ktorá je spolitizovaná rovnako ako polícia, čo potvrdil upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 28.1.2014.

Za daného stavu prokuratúra kryje prominentných porušovateľov zákona a stáva sa spolupáchateľom ich konania. Takýto postup prokuratúry, ktorá samotná má právo občana na spravodlivosť, je spochybnením právneho štátu a Ústavy SR.

Je všeobecne známe aj z iných prípadov nežiaducich oznámení proti prominentným politikom, že prokuratúra bežne porušuje Ústavu SR a ako inštitút zlyháva, pretože zákon neplatí pre každého občana rovnako, preto jediným garantom dodržiavania zákonnosti a ústavy ostáva už len Ústavný súd.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo F. B., na prejednanie veci zákonom stanoveným postupom podľa čl. 46. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry Poprad, Krajskej prokuratúry Prešov a Generálnej prokuratúry vo veci oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin porušené bolo.

2. Uznesenie Okresnej prokuratúry v Poprade sp. zn. 2 Pv 48/13-8 zo dňa 30. 4. 2013 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Predkladateľ sťažnosti si neuplatňuje nárok na priznanie finančného zadosťučinenia.

4. F. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08eur, (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov), ktorú je Okresná prokuratúra Poprad povinná vyplatiť na účet advokáta JUDr. Karola Prochotského, Lesná 376, 065 03 PODOLINEC, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry v bližšie nešpecifikovaných konaniach.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia (petit sťažnosti), ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, avšak v danom prípade kvalifikovane právne zastúpený sťažovateľ v petite svojej sťažnosti neidentifikoval (uvedením spisovej značky) v ktorom konkrétnom konaní malo

dôjsť postupom označených prokuratúr k namietanému porušeniu ním označeného základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy. V dôsledku uvedeného je tak petit sťažnosti nevykonateľný, avšak ústavný súd v záujme predchádzať prílišnému formalizmu pri posudzovaní sťažnosti a tiež v záujme poskytnutia materiálnoprávnej ochrany právam sťažovateľa s prihliadnutím na obsahové zdôvodnenie sťažnosti a jej prílohy, sťažnosť sťažovateľa aj vecne preskúmal.

1. K namietanému postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný orgán verejnej moci (okrem súdu, pozn.), ústavný súd jeho sťažnosť už po jej predbežnom prerokovaní odmietne pre neprípustnosť.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu toho práva, porušenie ktorého sťažovateľ namieta, t. j. základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, k porušeniu ktorého malo dôjsť v príčinnej súvislosti s postupom okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry pri vybavovaní podaní sťažovateľa v súvislosti s jeho trestným oznámením z 24. septembra 2012, neposkytujú iné orgány verejnej moci na základe sťažovateľovi dostupných právnych prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia označeného práva.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania sťažnosťou pred ústavným súdom napadnutého postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry využitím opakovaného podnetu podľa zákona o prokuratúre adresovaného generálnej prokuratúre, ktorý opakovaný podnet sťažovateľ napokon aj účinne využil,

pričom generálna prokuratúra sa v konaní o tomto opakovanom podnete v podstate musela vysporiadať s identickými námietkami, aké sťažovateľ proti označenému postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry uvádza aj v konaní pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci iných orgánov verejnej moci, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, pozn.) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre neprípustnosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému postupu generálnej prokuratúry

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný postup generálnej prokuratúry (rovnako ako aj v prípade namietaného postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, pozn.), je argumentácia sťažovateľa týkajúca sa namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy založená iba na jeho všeobecnom presvedčení o korupcii v kruhoch primátora mesta Poprad a jeho údajnom mocenskom vplyve na vyšetrovateľa okresného riaditeľstva a na predstaviteľov podriadených prokuratúr, v dôsledku čoho tieto orgány činné v trestnom konaní nerozhodli o trestom oznámení sťažovateľa z 24. septembra 2012 podľa jeho predstáv.

V liste generálnej prokuratúry č. k. IV/4 GPt 133/13/1000-15 z 28. januára 2014 o vybavení opakovaného podnetu sťažovateľa prokurátorka generálnej prokuratúry okrem iného uviedla:

„Vzhľadom k tomu, že som si v celom rozsahu osvojila vybavenie vecí podriadenými prokurátormi, nepovažujem za potrebné opakovať ich podrobné zdôvodnenia. V celom rozsahu som sa stotožnila s doterajším postupom a rozhodovaním orgánov činných v trestnom konaní a nezistila som žiadne pochybenie alebo nesprávnosť, či už pokiaľ ide o rozsah vykonaného dokazovania alebo správne ustálenie a právne posúdenie skutkového stavu.“

Pre úplnosť veci ústavný súd poukazuje aj na závery krajskej prokuratúry, s ktorými sa, ako je uvedené, generálna prokuratúra stotožnila:

„Z pohľadu posúdenia veci považujem za potrebné uviesť, že nemôžem objektívne vylúčiť ani potvrdiť eventuálny záver vo Vami namietanom smere a teda to, či na orgány činné v trestnom konaní bol alebo nebol robený nátlak v tom smere, aby rozhodli určitým spôsobom. Podstatným je, že uvedené úvahy sú čisto teoretické a Vami naznačené v púhej akademickej teoretickej rovine, bez uvedenia jediného konkrétneho dôkazu.“

V súvislosti s uvedeným ústavný súd konštatuje, že iba teoretické podozrenia o možnom neústavnom postupe generálnej prokuratúry pri vybavovaní opakovaného podnetu sťažovateľa (bez uvedenia konkrétnych skutočností, ktoré by mohol ústavný súd posúdiť, napr. nedodržanie lehôt alebo postup v rozpore so zákonom a pod., pozn.), samy osebe nepostačujú na záver o porušení základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti (k postupu generálnej prokuratúry, pozn.) už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia okresnej prokuratúry, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti, ktorými sa sťažovateľ domáhal ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2014